

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Toisen asteen koulutuksen ajankohtaiswebinaari 13.9.2024

Tilaisuuden ohjelma

Tilaisuuden avaus

Ylijohtaja Petri Lempinen, asiantuntija Johannes Peltola, hallitusneuvos Anna Kankaanpää ja johtaja Kati Lounema (OKM)

Vuoden 2025 talousarvioesitys, ylijohtaja Petri Lempinen

Rahoitushakujen ja -päästösten aikataulut, asiantuntija Johannes Peltola

- lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus

Ammatillista ja lukiokoulutusta koskevan lainvalmistelun eteneminen, ylijohtaja Petri Lempinen ja hallitusneuvos Anna Kankaanpää

Ammatillisen koulutuksen laadunhallinta, johtaja Kati Lounema

Muut ajankohtaiset asiat

Tilaisuuden päättäminen

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Vuoden 2025 talousarvioesitys

Ylijohtaja Petri Lempinen

Valtion talousarvioesitys 2025

- Talousarvioesitys annetaan eduskunnalle 23.9.
- Menot 88 miljardia euroa
- Tulot 76 miljardia euroa
- Alijäämä eli lisävelka 12,2 miljardia euroa
- Valtion velan korot n. 3 miljardia euroa vuonna 2025

Vaihtoehto oppivelvollisuuden maksuttomuuden rajaukselle

- Huhtikuussa päätettyä oppivelvollisuuden maksuttomuuden ikärajan alentamista 2 vuodella ei toteuteta.
- Vuoden 2025 talousarvioon vaihtoehtoinen säästö ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksesta (4 miljoonaa euroa) ja ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteisistä menoista (2 miljoonaa).
- Huom! Oikeus koulumatkatukeen rajataan vain maksuttoman koulutuksen opiskelijoille.

Ammatillisen koulutuksen määräraha

- ❖ Indeksikorotukset täysimääräisesti
- ❖ 10 M€ lisäys oppimisen tukeen
- 120 M€ vähennys tutkinnon suorittaneiden koulutuksesta
- 4 M€ vähennys, normien purku
- 4 M€ vähennys strategiarahasta, vaihtoehto oppivelvollisuuden rajaukselle
- 16,5 M€ vähennys, lähihoitajakoulutuksen määräaikainen lisäys päättyy
- 5 M€ vähennys, nuorten oppisopimuksen koulutuskorvauskokeilu päättyy
- 8 M€ siirto strategiarahasta laskennalliseen rahoitukseen

Lukiokoulutuksen määräraha

- ❖ Indeksikorotukset täysimääräisesti
- ❖ 10 M€ lisäys oppimisen tukeen
- 1 M€ vähennys, normien purku
- 1,8 M€ vähennys, valtionavustussäästö

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ajankohtaisten rahoitushakujen ja -päätösten aikataulut

Asiantuntija Johannes Peltola

Lukiokoulutuksen rahoitushaut ja -päätökset

<https://www.oph.fi/fi/palvelut/tietoa-valtionosuuksista> (rahoitusjärjestelmäprosessin vuosikalenteri)

- Vuoden 2025 yksikköhinnan harkinnanvarainen korotus on haettavissa **23.9.2024** klo 16.15 asti. Haku OPH:n valtionavustusjärjestelmän kautta.
<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2024/lukiokoulutuksen-yksikkohinnan-harkinnanvaraisen-korotuksen-hakeminen>
- Mahdollisuus korjata ja täydentää päätösten perusteena käytettäviä vuoden 2024 Koski-tietoja päättyy **30.9.2024** (VNa 1766/2009 25 §)
- Valtioneuvosto antaa marraskuussa asetuksen lukiokoulutuksen keskimääräisestä yksikköhinnasta vuodelle 2025. Varainhoitovuoden 2025 keskimääräinen yksikköhinta lasketaan rahoituksen vuoden 2022 kustannusten perusteella.
- Päätös koulutuksen järjestäjäkohtaisista vuoden 2025 yksikköhinnoista marraskuussa keskihinta-asetuksen antamisen jälkeen
- Päätös ennakollisesta vuodelle 2025 myönnettävästä valtionosuudesta ja rahoituksesta 20.1.2024 ja 20.9.2024 opiskelijamäärien perusteella 31.12.2024 mennessä
- Vuoden 2024 valtionosuuden ja rahoituksen tarkistuspäätös 20.1.2024 ja 20.9.2024 opiskelijamäärien perusteella 31.12.2024 mennessä

Lukiokoulutuksen tarkistusraportit

- Lukiokoulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteydessä järjestettävän TUVA-koulutuksen Koski-tietovarantoon siirtyneistä valtionosuusrahoituksessa käytettävistä tiedoista on julkaistu 5.9. ennakkoraportit KOSKI-wikissä <https://wiki.eduuni.fi/pages/viewpage.action?pageId=190613335>
- Lukiokoulutuksen ennakkoraportti sisältää 31.8.2024 tilanteen mukaisina:
 - opiskelijamäärät 20.1.2024 ja 31.8.2024,
 - aineopiskelijoiden aikavälillä 1.8.2023-31.12.2023 ja 1.1.-31.7.2024 suorittamat aineopintojen opintopistemäärät ja kurssimäärät sekä
 - erityisten koulutustehtävien opiskelijamäärät 31.8.2024.

Ammatillisen koulutuksen rahoitushaut ja -päätökset

<https://okm.fi/rahoituksen-vuosikello>

- Vuoden 2024 lisäsuoritepäätöksellä jaettavan rahoituksen haku avataan syyskuussa, päätös marraskuussa
- Vuoden 2024 strategiarahoituksena jaettavien avustusten haku avataan syys-lokakuussa, päätökset marraskuussa
- Vuoden 2025 varsinaista suoritepäätöstä koskeva haku avataan lokakuussa, päätös joulukuussa

Vuoden 2024 lisäsuoritepäätös

- Varainhoitovuodelle 2024 jaettavaksi jätetty rahoitus 7,4 milj. euroa oikaisuja ja korjauksia varten sekä työvoimatarpeisiin ja oppivelvollisten koulutuksen turvaamiseksi
- Oikaisujen ja korjausten jälkeen jäävä osuus jaetaan opiskelijavuosina ja tarvittaessa perusrahoituksen harkinnanvaraisena korotuksena.
 - Mukaan lukien harkinnanvarainen korotus oppivelvollisuuslaissa tarkoitettujen majoitus- ja matkakorvausten perusteella

Vuoden 2024 strategiarahoitus

- Valtionavustusta myönnettävänä yhteensä 15 milj. euroa
- Vuoden 2023 strategiarahoituksella tuetaan hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamista. Samoihin teemoihin on tarkoitus kohdentaa avustusta myös vuonna 2024, jolloin verkostohankkeilla on mahdollisuus jatkaa:
 - Johtamisen kehittäminen
 - Digitaalisaatiokyvykkyyden vahvistaminen
 - Vieraskielisen opetuksen kehittäminen
- Lisäksi hankeavustukset ammattitaitokilpailujen järjestämiseen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjien yhdistymisen tukemiseen

Vuoden 2025 varsinainen suoritepäätös

- Tavoitteellisten opiskelijavuosien enimmäismäärä vuoden 2024 talousarviossa on 180 700. Vuonna 2025 tästä poistuu lähihoitajakoulutuksen osuus noin 1 700 opiskelijavuotta sekä 120 milj. euron säästöä vastaava määrä opiskelijavuosia.
- Tarvittaessa perusrahoituksen harkinnanvaraiset korotukset, kuitenkin ei enää oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen uudistamista koskevaan kokeiluun myönnettävää rahoitusta.
- Mahdollisuus korjata ja täydentää valmistelussa käytettäviä vuoden 2023 Koski-tietoja päättyy **30.9.2024** (VNa 1766/2009 25 §)
- Yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonnisäverokorvaukseen oikeuttavien taloustietojen ilmoittaminen Opetushallitukselle **30.6.2024** mennessä.

Rahoituksen laskentaperusteet 2025

<https://vipunen.fi/fi-fi/ammattillinen/Sivut/Rahoitusperuste--ja-kustannustiedot.aspx>

- Perusrahoituksen profiilikertoimen laskennassa käytetään vuoden 2023 opiskelijavuositietoja.
 - Oppivelvollisuuden perusteella varainhoitovuoden 2025 rahoitusta myönnettäessä painotetaan vuonna 2004 ja sen jälkeen syntyneiden opiskelijoiden vuonna 2023 suorittamia opiskelijavuosia
- Suoritusrahoituksen tutkintoina ja tutkinnon osien osaamispisteinä käytetään vuoden 2023 tietoja.
- Vaikuttavuusrahoituksessa:
 - vuonna 2021 tutkinnon tai tutkinnon osan suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opiskelu vuoden 2022 lopussa ja
 - 1.7.2023 – 30.6.2024 ajanjakson opiskelija- ja työelämäpalaute.

120 milj. euron sopeutuksen toimeenpano

- Vuoden 2025 varsinaisessa suoritepäätöksessä tavoitteellisia opiskelijavuosia vähennetään perusrahoitukseen kohdistuvaa määrärahavähennystä vastaavalla määrällä (arviolta noin 10 000). Tavalliseen tapaan rahoituslain mukaisesti osa säästöstä kohdentuu suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen.
- Opiskelijavuosien vähentämisen perusteena käytettäisiin ajantasaisinta tietoa siitä, kuinka suuri osuus kunkin koulutuksen järjestäjän koulutuksesta kohdistuu tutkinnon suorittaneille
 - Rahoituslakiin väliaikainen muutos, jotta sopeutus kyetään toteuttamaan ilman laajamittaisia järjestämislupien muutoksia: ”Varainhoitovuoden 2025 rahoituksesta päätettäessä opiskelijavuosien määrä saa alittaa järjestämisluvassa määrätyn opiskelijavuosien vähimmäismäärän”
 - Lisäksi huomioitaisiin kunkin koulutuksen järjestäjän tavoitteellisten ja toteutuneiden opiskelijavuosien välinen suhde (kompensoi suuria eroja toteutuneiden ja tavoitteellisten opiskelijavuosien määrässä)

Tiedot Vipusessa ennakointia varten ja päätöksen perusteeksi

- Vipusessa on julkaistu raportti [Opiskelijavuodet pohjakoulutuksen mukaan](#), jolla on koulutuksen järjestäjittäin tiedot vuonna 2022 järjestetystä koulutuksesta.
 - Tilastokeskus on yhdistänyt toteutuneisiin opiskelijavuosiin kunkin opiskeluoikeuden alkamishetken mukaisen tiedon, onko opiskelija aiemmin suorittanut jonkin tutkinnon
- Päätöksen perusteena käytettävä ajantasaisisin tieto tulee olemaan vuonna 2023 järjestetystä koulutuksesta.
- Tilastokeskus julkistaa vuoden 2023 tutkintorekisterin 20.9.2024. Tämän jälkeen rekisterin tietoihin yhdistetään 30.9.2024 jäädytettävät Koski-tiedot. Julkaisu Vipusessa em. raportilla loka-marraskuussa.

Vuonna 2022 toteutuneet opiskelijavuodet tutkintotyypeittäin	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa tai ylioppilastutkinto	Ammatillinen tutkinto tai korkeampi tutkinto
Ammatillinen perustutkinto	76 %	24 %
Ammattitutkinto	21 %	79 %
Erikoisammattitutkinto	8 %	92 %
Muu ammatillinen koulutus	29 %	71 %
Valmentava koulutus	99 %	1 %
Yhteensä	65 %	35 %

Lisätietoja:
johannes.peltola@gov.fi

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ammatillista ja lukiokoulutusta koskevan lainvalmistelun eteneminen

Ylijohtaja Petri Lempinen ja hallitusneuvos Anna Kankaanpää

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

**Hallituksen esitys eduskunnalle
laiksi ammatillisen koulutuksen
toiminnanohjauksen kokeilusta ja
eräiksi siihen liittyviksi laeiksi -
Ehdotetut muutokset
lausuntopalautteen perusteella**

Toiminnanohjauksen kokeilu

- Kokeilua kannatettiin laajasti.

Muutosesitykset lausuntopalautteen perusteella:

- 1) Kokeiluun hakua ja valintaa sekä seurantaa ja arviointia koskevia säädöksiä täsmennettiin
 - Karvi pisteyttäisi hakijat valintaa varten ja toteuttaisi seuranta- ja vaikuttavuustutkimuksen
- 2) Kokeiluun velvoittamista koskeva pykälä poistettiin ja pykälä OKM:n päätöksestä tilanteessa, jossa sopimukseen ei koulutuksen järjestäjän kanssa päästä, poistettiin
- 3) Lukuisia täsmennyksiä pykäliin ja perusteluihin

Rahoitus

- Ehdotuksia pääasiallisesti kannatettiin.

Muutosesitykset lausuntopalautteen perusteella:

- Muuta ammatillista koulutusta saisi järjestää kolmen vuoden siirtymäajalla ja opiskelijamaksuja saisi siirtymäajalla periä.
- Rahoitusasetus:
 - ylioppilastutkinnon suorittaneet rinnastettaisiin rahoituksessa tutkintoa vailla oleviin.
 - siirryttäisiin viidestä seitsemään kustannuskoriin (luonnonvara-alakysymys)
 - majoituksessa säilyisi kolme kerrointa ehdotetun kahden sijaan
 - lisäksi lähtötasokerrointa ja sen muodostumista on kuvattu hallituksen esityksessä kattavasti

Oppimisen tuen kokonaisuus

- Esitystä pääasiallisesti kannatettiin.

Muutosesitykset lausuntopalautteen perusteella:

- Lausuntokierroksella olleen esityksen suomenkielisistä pykälistä puuttui viimeinen momentti, jossa todetaan yhteistyöstä muiden toimijoiden kanssa → tämä lisättiin
- Todennetut oppimisvaikeudet käsitettä täsmennettiin pykäläkohtaisissa perusteluissa.
- ”Vamma ja sairaus” lisättäisiin todennettujen oppimisvaikeuksien rinnalle erityisen tuen saamisen kriteeriksi
- Voimaantuloaika lukuvuoden alkuun eli 1.8.2026.
- Erityisen tuen pykälään lisättäisiin lause, jossa todetaan nykytilaa vastaavasti, että oikeus erityiseen tukeen on myös työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa.

Tilauuskoulutus ja työelämätoimikunnat

- Tilauuskoulutusta ja työelämätoimikuntaa koskevat ehdotukset jakoivat lausunnonantajien mielipiteitä. Esitystä sekä kannatettiin että vastustettiin.
- Ehdotukset poistettaisiin tästä hallituksen esityksestä. Niiden valmistelua jatketaan.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hallituksen esitys laiksi lukiolain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta – jatkovalmistelun toimenpiteet

Yleistä

- Opetus- ja kulttuuriministeriö pyysi hallituksen esitysluonnoksesta lausuntoja 22 päivänä huhtikuuta 2024. Lausuntopyyntö lähetettiin keskeisille ministeriöille ja muille viranomaisille, lukiokoulutuksen järjestäjille, korkeakouluille, opettajajärjestöille, opiskelijajärjestöille, kuntasektorin toimijoille, työmarkkinajärjestöille sekä muille lukiokoulutuksen keskeisille sidosryhmille.
- Lausunnon antoi yhteensä 181 eri tahoa.
- Oppimisen tukea ja erityisopetusta sekä erityisopetuksesta tehtävä päätöstä koskevia esityksiä kritisoitiin voimakkaasti. Lukiokoulutuksen rahoitusperusteita koskevat ehdotukset jakoivat mielipiteitä voimakkaasti. Englanninkielistä ylioppilastutkintoa, taito- ja taideaineiden ylioppilaskoetta ja tilauskoulutusta koskevia esityksiä pidettiin kannatettavana.

Oppimisen tuki

- Oppimisen tukea koskevia perusteluja on täsmennetty seuraavilta osin:
 - 1) keskeisten käsitteiden määrittely: tukiopetus, muu oppimisen tuki ja erityisopetus osalta;
 - Oppimisen tuki olisi tarkoitettu aineenopetuksen tueksi niille opiskelijoille, joilla on vaikeuksia suoriutua opinnoistaan;
 - Erityisopetus voisi olla esimerkiksi sopivien opiskelustrategioiden opettamista tai tukea esseiden kirjoittamiseen, aikatauluttamiseen, tehtävien aikaansaamiseen tai toiminnanohjaukseen.
 - 2) erityisopettajien ja muun henkilöstön tehtävät (kelpoisuus, työnjako, vastuut);
 - aineenopettaja vastaa oppiaineen opetuksesta ja arvioinnista, erityisopetus tukisi aineenopetusta; erityisopetuksessa yhteistyö opiskeluhuollon sekä opiskelijan hoito- ja kuntoutusverkoston kanssa

- 3) opiskelijan oikeus ja edellytykset saada oppimisen tukea ja erityisopetusta sekä erityisopetuksen päätösmenettely.
- opiskelijalla ei olisi velvollisuutta ottaa vastaan oppimisen tukea (oma aktiivinen rooli opintojen edistämisessä);
 - Erityisopetuksella vastattaisiin niiden opiskelijoiden tarpeisiin, joilla on sellaisia tuen tarpeita, joihin 28 § mukainen tuki ei riitä.
- 4) oppimisvaikeuksien todentamista on täsmennetty (28 a § perustelut)
- Todennettujen oppimisvaikeuksien ei tarvitse olla todennettu ”luotettavilla tavoilla”
 - Esitysluonnoksen 28 a §:n ”muut erityiset syyt” on muutettu muotoon ”muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi” erityisopetuksen saamisen vaihtoehtoisena kriteerinä. Säännöskohtaisissa perusteluissa on myös havainnollistettu kriteerin soveltamisalaa (esimerkiksi vaikeaan elämäntilanteeseen liittyvä syy, joka vaikeuttaa merkittävästi ja pitkäkestoisesti opiskelua ja oppimista)

Muita muutoksia

- Erityisopetuksen päätöstä koskevaa 28 b §:n 2 momenttia on jatkovalmistelussa muutettu siten, että säännöksestä on poistettu sekaannusta aiheuttanut lainkohta koulutuksen järjestäjän velvollisuudesta arvioida (kaikkien) opiskelijoiden erityisopetuksen tarve opiskelijoiden aloittaessa opiskelun:
- Lukiokoulutuksen alussa tulisi arvioida niiden opiskelijoiden erityisopetuksen tarve, joilla on perusopetuksessa ollut päätös oppilaskohtaisista tukitoimista.
- Voimassa olevan lukiolain 28 §:n 2 momentissa esitetään säilytettäväksi velvollisuus arvioida opiskelijan oppimisen tuen tarve opintojen alussa sekä säännöllisesti opintojen edetessä.
- Säännöskohtaisia perusteluja on hallintopäätöksen osalta tarkennettu siten, että päätöksenteossa noudatettaisiin yleisiä päätöksentekoa koskevia hallintolain ja kuntalain säännöksiä.
- Vaikutustenarviointien parantaminen
- Siirtymäsäännös 1.8.2025 alkaen.

Rahoitus

- Esitystä muutettiin jatkovalmistelussa rahoituksen osalta myös tarkistamalla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta annettavan asetuksen 1 §:n laskentakaavaa, jossa oli erälle koulutuksen järjestäjille huomioon otettavana tunnusluvun korottamisen enimmäismääränä virheellisesti nykyinen enimmäismäärä 106, kun tarkoituksena oli olla 53. Lisäksi esityksen vaikutusarvioita on tarvittavilta osin täsmennetty sekä laajennettu.
- Siirtymäaika
- Termien täsmennyksiä

Englanninkielinen yo-tutkinto

- Lukiolain 21 a §:ää on muutettu rakenteeltaan ja sisällöltään tarkkarajaisemmaksi, kielitaidon puutteen arviointia koskevia perusteluja on täsmennetty
- Esitysluonnoksen ylioppilastutkinnosta annetun lain 5 a §:ää (oikeus englanninkielisen ylioppilastutkinnon suorittamiseen) on muutettu jatkovalmistelun aikana. Jatkovalmistelussa on täsmennetty eri koulutustaustaisten opiskelijoiden oikeutta osallistua englanninkieliseen ylioppilastutkintoon huomioiden hallitusohjelman tarkkarajaisuuden määritelmät.
- Hallituksen esityksen muiden toteuttamisvaihtoehtojen osioon on lausuntopalautteen perusteella lisätty osio eurooppalaisen kieliviitekehyksen soveltumattomuudesta opiskelijan riittämättömän kielitaidon arvioimisessa.

Taito- ja taideaineen ylioppilaskoe

- Ylioppilastutkinnossa suoritettavia kokeita koskevaa ylioppilastutkintolain 10 §:n rakennetta sekä koetilaisuuteen saapumatta jäämistä ja keskeytynyttä koetta sääntelevää 14 §:ää on jatkovalmistelussa muutettu.
- 10 §: Taito- ja taideaineiden koe olisi yhtenä yo-tutkinnon ryhmänä
- 14 §: kokelaan tulee saapua valmistavan näytön koetilaisuuteen ja kokelaan tulee jättää valmistavaa näyttö arvosteltavaksi jokaisessa koetilaisuudessa – muuten koe katsotaan hylätyksi
- Vaikutusarviointeja monipuolistettu:
- esityksen vaikutuksista taito- ja taideaineiden opintoihin tai lukio-opintoihin
- mm. minkälaisia vaikutuksia taito- ja taideaineiden ylioppilaskokeilla voi olla muihin tutkintoaineisiin sekä vaikutuksista jatko-opintoihin hakeutumiseen.

Tilaukoulutus

- Ei muutoksia

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Ammatillisen koulutuksen laatu ja laadunhallinta

Johtaja Kati Lounema

Ammatillisen koulutuksen laatu

Laatua on...

... pedagoginen toiminta ja sen tuloksena syntyvä osaaminen ja ammattitaito.

- opiskelijoiden osaaminen
- työelämän osaamistarpeet
- opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen
- yhdessä tekeminen
- ...

... koulutus, joka työllistää tai johtaa jatko-opintoihin.

- vaikuttavuus
- oppiminen
- opetuksen määrä
- ...

... järjestää koulutusta, jolla pääsee elämässä eteenpäin.

- hyvinvointi
- osaaminen
- jatkuva oppiminen
- palkkahyöty
- ...

... vastuullinen toiminta.

- vaikuttavuus
- eettisyys
- työelämän osaamistarpeet
- yhteiskunnan odotusarvot
- ...

Ammatillisen koulutuksen laatustrategia: strategiset linjaukset vuoteen 2030

Laadunhallinta on kokonaisvaltaista.

Asiakaslähtöisyys on toiminnan lähtökohtana.

Jatkuva parantaminen kohti erinomaisuutta on kiinteä osa toimintaa.

Päätöksenteko, ohjaus ja johtaminen perustuvat tietoon.

Toiminnan laadulle ja vaikuttavuudelle asetetaan selkeät tavoitteet ja tavoitteiden saavuttamista ja tuloksia seurataan systemaattisesti.

Ajankohtaista ammatillisen koulutuksen laadunhallinnasta

- Laatustrategia
- Laatupalkinto
- Kansallinen laatuverkosto
 - OPH:n koordinoima verkosto laatutyön tukena
- Vertaisarvioinnin kriteerit
 - OPH:n julkaisu kehittämistyön tueksi
 - kriteerit päivittymässä

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Muut ajankohtaiset asiat

- Lukion erityisiä koulutustehtäviä ja niihin liittyviä valtakunnallisia kehittämistehtäviä koskeva selvitys julkaistiin 12.10
 - <https://okm.fi/-/lukiokoulutuksen-erityisten-koulutustehtavien-toimivuutta-selvitettiin>
- Valtakunnallinen ammatillisen koulutuksen seminaari järjestetään Mikkelissä 5.-6.11.2024.

Ohjelma ja ilmoittautuminen osoitteessa: esedu.fi/vaks/

Kiitos!